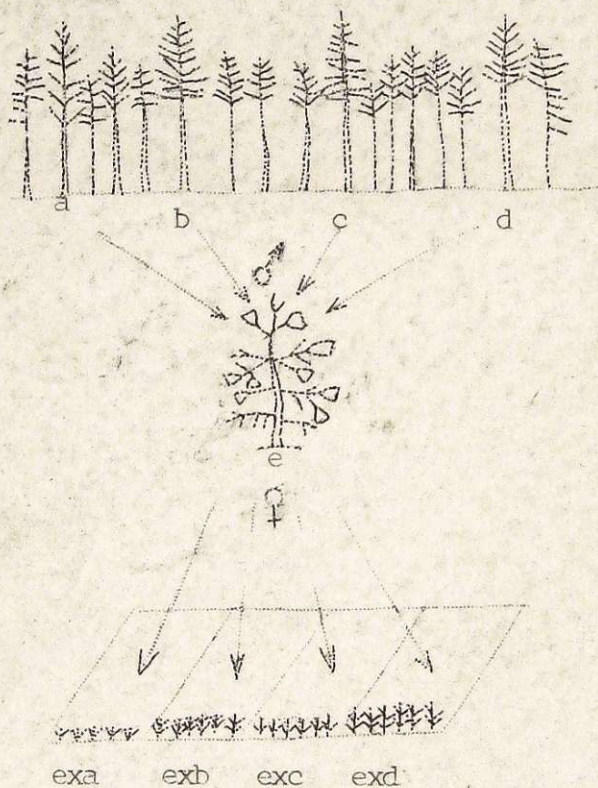

SEMİNAR IZ GENETIKE
I
OPLEMENJIVANJA ŠUMSKOG DRVEĆA

Zagreb, 7-11. 2. 1977.

SEMINAR IZ GENETIKE I OPLEMENJIVANJA ŠUMSKOG DRVEĆA

Mirko Vidaković

Katedra za šumarsku genetiku i dendrologiju
Šumarskog fakulteta, Zagreb

Ako ukratko želimo definirati vrijeme u kojemu živimo onda bi jednostavno mogli reći da je to vrijeme brzog razvoja prirodosnanstvenih i tehničkih dostignuća. Postoje podaci da se svakih 20 godina udvostručuje broj raznih otkrića, a svakih 10 godina npr. broj telefona, inženjera i potrošenih kilovatsati. To imamo zahvaliti napretku znanosti, kod koje se općenito uzevši kvantum znanja udvostručuje svakih 10 godina, a na području molekularne biologije svake 2 godine, dok se u nekim tehničkim dostignućima nova saznanja akumuliraju još mnogo prije. Ako to imamo u vidu onda nam mora biti jasno, da napredan čovjek i napredno društvo mora stalno učiti tj. mora se stalno usavršavati. To posebno vrijedi za visoko kvalificiranog stručnjaka. Danas se od takvog stručnjaka zahtijeva da daje nova rješenja i da poboljša i povećava proizvodnju, a to je jedino moguće ako se stalno stručno usavršava. U tu svrhu se organiziraju razni vidovi post-diplomskih studija na sveučilištima i izvan njih. Jedan od tih oblika usavršavanja je i održavanje seminara i kurseva. Tako smo se i mi odlučili organizirati kraći seminar, kojemu je svrha dvojaka: prvo, da se slušači upoznaju s osnovnim pojmovima iz genetike i oplemenjivanja šumskog drveća i drugo, da im se prikažu naša i strana dostignuća iz oplemenjivanja najvažnijih vrsta šumskog drveća. Svjesni smo da vas u ovako kratkom vremenu od 5 dana možemo upoznati samo s osnovama, ali smo uvjereni da će slušači ovih predavanja imati koristi, tim više što mnogi od vas nisu niti slušali ove discipline ili samo u vrlo kratkom opsegu.

A sada, dozvolite mi, da uvodno nešto kažem o genetici i oplemenjivanju šumskog drveća. Genetika je relativno mlada znanost i smatramo da se pojavljuje kao samostalna znanost od početka ovog stoljeća. Genetika izučava sličnosti i razlike između roditelja i njihovog potomstva kao i između potomstva istih roditelja. Dakle, genetika je biološka znanost, koja se bavi proučavanjem nasljednosti. Nasljednost i nasljeđivanje je oduvijek zanimalo čovjeka. Čovjek je uzgojem za sebe korisnih biljaka i pripitomljavanjem domaćih životinja došao do spoznaje da se dobra i loša svojstva kod organizama nasljeđuju. Međutim, to mišljenje je eksperimentalno dokazao Grgur Mendel (1822-1884), koji je pokuse o nasljeđivanju svojstava kod graška vršio punih osam godina. On je proučavao mehanizme prenošenja nasljednih faktora s roditelja na potomstvo. Značaj Mendelovog rada je shvaćen tek poslije njegovog života i na osnovi njegovih rezultata nastavljena su početkom ovog stoljeća istraživanja o nasljeđivanju.